Kitap planı değişmek zorunda kaldı çünkü altı aydır neredeyse yaprak kımıldamıyor. Yavaştan hareketlenme başladı ama sürer mi ya da hangi hızda sürer, şimdiden bilmek mümkün değildir. Her durumda iki kitabın yazılması önemle gündemde bulunuyor.

Birincisi, daha önce sözünü ettiğim sosyalizmden kapitalizme dönüşle ilgilidir. Burada esas olarak Bulgaristan –geri planda Romanya- örneklerini inceleyeceğim ve böylece genel teori ülkeler bazında somutluk kazanmış olacak. Daha önce gerek **40 Yıl Sonra TDAS**'ta ve gerekse de **Che Guevara Kısa Uzun Bir Hayat**'ta belirtmiştim: burjuvazi komünist partilerinden çıktı ama parçalanarak çıktı. Komünist partilerindeki hangi kesim bundan en fazla zararı gördü, hangi kesim kazançlı çıktı? Üç orta Avrupa ülkesinden –Polonya, Çekoslovakya, Macaristan- rakamlarla bunu ortaya koymuştum. Politik olarak ön planda olanlar en fazla yerlerini kaybedenler olurken, ekonomik konularda sorumlu olanlar genellikle sosyalizm sonrasındaki kapitalizmde yerlerini korudular.

Bu durum sadece bu üç ülke için değil, genel ilke temelinde bütün reel sosyalist ülkeler için geçerlidir. SSCB'de de aynısı vardır sadece burada politik kesim daha az kaybeden ve yerini koruyanlar arasındadır. (Yeltsin ve Putin örnekleri bile yeterlidir) Burjuvazinin komünist partilerinden çıkması aynıdır, sadece kazananlar ve kaybedenler biraz değişmektedir.

Esas olarak Bulgaristan ve bir oranda da Romanya'da bu durumu daha somutlayacağım: isim olarak kim 1989'dan önce neredeydi ve ardından nasıl yükseldi?

Bu kitap sosyalizmdeki bir başka önemli sorunu da incelemeye çalışacak: proletarya diktatörlüğü. Proletaryanın çok az olduğu bir ülkede bu diktatörlük nasıl oluyor? Adı böyledir ama içeriği başkadır. Mesela Bulgaristan bir küçük köylü ülkesidir. Devrimden önce –yasaklanmadığı yıllarda- sosyalist parti ülkenin ikinci güçlü partisi durumundadır. Bu da ancak küçük köylüden destek bulmasıyla mümkündür. Devrim sonrasında da bu ülkede kolektifleştirme daha yavaş ve az sorunlu olarak yürütülüyor. Önde gelen nedeni, komünist partisinin eskiden beri küçük köylülükle iyi ilişkisinin bulunmasıdır.

Romanya da anlatılınca 120-130 sayfalık kitap formatı dolar sanıyorum. Romanya 1989'da iktidarın kanlı bir çatışmayla değiştiği tek ülkedir.

Bulgaristan ile ilgili büyük malzeme var ve bunu sonraki kitapta, **Geleceğe Dönüş'**ün devamı olmasını planladığım kitapta değerlendirmeyi düşünüyorum. Bulgaristan'da sosyalist insanın ortaya çıkması için hangi uygulamalar yapıldı ve nasıl sonuç alındı?

Sosyalist insan Che Guevara'da da ana konudur.

Bu uygulama Bulgaristan ile sınırlı değildir, önemli olmayan bazı değişikliklerle diğer sosyalist ülkelerde de uygulanabilir. Bulgaristan sosyalist toplum düzeni konusunda diğer ülkelerden çok ayrı bir yol izlememiştir.

Sosyalist insan nasıl oluşabilir ve gelişebilir sorusu, sosyalizmin temel sorusudur denilebilir. Üretim araçlarında kamusal mülkiyet, sosyalist eğitim vd. uygulamaların tamamı bu soruya cevap çerçevesinde anlam kazanır.

Bu konuda daha fazla okumam gerekiyor, özellikle Sovyet insanıyla ilgili olarak ek okuma gerekiyor.

Hiçbir sosyalist ülkede halk iktidar değişikliğine karşı çıkmadı; kimse kapitalizmin restorasyonunu göremeyecek kadar aptal değildi ama karşı çıkmadılar. Romanya'daki çatışma ise orduda Çavuşesku taraftarlarıyla karşıtları arasında çıkacaktı.

Bazı eski sosyalist ülkelerde, mesela Bulgaristan'da, halk sosyalizm dönemi hakkında kötü konuşmaz. Diğer eski sosyalist ülkelerde de sosyalist dönemin iyi yanlarından söz edilir. Bulgaristan bu konuda daha ileridir ve şu saptama yapılır: sosyalizm iyiydi ama gelişme imkanlarını tüketti ve bitti.

Bu anlayışa göre sosyalizm yıkılmadı, bitti. Bu nedenle onu özlemenin anlamı da yoktur.

Bir rejim en büyük iddiasını, üretici güçlerin geliştirilmesinde kapitalizmi yakalamak ve geçmek, gerçekleştiremiyorsa, o rejimin yaşaması mümkün değildir. Reel sosyalizm de bununla karşılaştı ve bunu ilk anlayanlar da komünist parti ve yan örgütlerinin yönetim kademesi oldu. Kapitalizm kaçınılmaz olarak geliyordu ve yeni düzende yerlerini kapmaya çalıştılar.

Bu süreç her ülke için aynıdır; insanlar ve olaylar değişebilir ama süreç esas olarak aynıdır.

Burada **Che Guevara Kısa Uzun Bir Hayat**'ta ayrıntılı olarak açıklanan sosyalist ülkelerde 1960'lı yıllardaki tartışmaya dönmek gerekecektir. Bir bölüm insan bu geleceği gördü ama her şeyin eskisi gibi devam etmesinden yana olanlarla girdikleri mücadeleyi kaybettiler.

Bu mücadelenin önemli ülkelerinden birisi Demokratik Almanya Cumhuriyeti'dir ve konu 1989 Berlin Duvarı kitabında incelenmiştir. DAC, Batı Almanya tarafından yutulduğu için bu ülkedeki partiden burjuvazi çıkmamıştır.

Bu kitap www.enginerkinerkitaplar.blogspot.com adresinde bulunabilir.

Sonuç olarak ikinci kitap için içerik tam olarak belli değil, biraz daha okuma yapılması gerekiyor.

Ana konu belli: sosyalist insanın ortaya çıkması ve gelişmesi…

Bu konu nasıl işlenebilir, henüz yeterince somut değildir.